

Længden undslaa sig for at være med til. Og jeg er sikker paa, at det, vi her forlange, er Noget, som Stemningen i Landet vil tage større og større Parti for, og at der til Slutning ikke vil være Mange, som vilde være bekendt at stille sig imod det.

N. Underjens (Odense Amts 2den Valgkreds): Det ærede Medlem vil vist vide, at den første Betingelse for at indtage en Stilling, hvilken den saa er, er, at man faaer Gul paa den. Vil man tage en Fæstning, er den første Betingelse den, at man faaer skudt Breshæ i den, og jeg vil derfor henstille til det ærede Medlem, om han ikke muligt vilde komme den Erkjendelse, at man ved at gaa til det Forslag, man her kan faae glemmemført, kan faae skudt Breshæ i den Stilling, vi vilde indtage, og at det netop er Veien til at afhjælpe de Mømpen, som vi paa dette Punkt have her i Landet.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Claußen): Jeg beklager meget, at den høitærede Minister stiller sig saa ugunstig til dette Lovforslag, som han gjør. Det forekommer mig, at dette Lovforslag i og for sig er saa ustyldigt som vel muligt. Fra mit Standpunkt betragter jeg det næsten mere som et socialøkonomisk Lovforslag, eller om man vil, ogsaa som et agronomisk Spørgsmaal, end jeg virkelig betragter det som et filantropisk Spørgsmaal, o: under Hensyn til Husmændenes mere moralske, deres ideelle Stilling, deres friere Stilling. Jeg tror, at Forslagets Gjennemførelse vil faae en stor Indflydelse paa Husmandsbrugets Fremgang her i Landet. Derved skaffes der mange Kræfter Næring og gives Plads for mange nye Kræfter. Dette er min Opgave med dette Lovforslag, og jeg beklager meget, at den høitærede Minister, som netop har disse Forslag under sin særlige Varetægt, ikke er mere gunstig stemt overfor dette i og for sig ustyldige Lovforslag, end han er.

Overfor det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Bluhme) skal jeg sige, at de Betæneligheder, han fremkom med, berøede noget paa en Misopfattelse. Det ærede Medlem vil ikke være afftaaret fra, naar han har en Staldkarl, og denne Staldkarl gifter sig, saa at kunde overlade ham 1-3 Tønder Land, saaledes at han kan holde paa ham. Det er egentlig efter Lovforslagets § 5, at der er jordløse Huse friggivne, og vi blive nok enige om, hvad Areal der skal til for at betegne et jordløst Hus. Der vil ikke være Noget til Hinder for, naar vi give Bestemmelser om Husmandslobber,

da det er særlig matrikulerede Husmandslobber, som skulde falde ind under Loven, at det ærede Medlem kan overlade sin Staldkarl 2-3 Tønder Land, som ikke ere særligt matrikulerede, men naar han mener, at disse særligt matrikulerede Husmandslobber ogsaa skulde være fritagne for at falde ind under Lovforslagets Bestemmelser, naar de ikke ere bebyggede, saa tror jeg ikke, det er rigtigt. Der kan jo være saa mange saadanne Tilfælde, for Exempel, som vi have hørt af det ærede Medlem, at der er 500 saadanne paa Samsø, og der er rundt omkring i Landet Steder, hvor Jordlobberne ere leiede eller fæstede ud til Eiendomshuse, som ligge inde i Byen, og disse Lobber ligge altsaa for sig selv; men hvad jeg vil gjøre opmærksom paa, det er, at særligt matrikulerede Husmandslobber bør være forbeholdt Husmandsbruget, og naar Eieren, som har dem og driver dem sammen med en større Eiendom, opgiver Driften af disse, maa han finde sig i, at det bliver saaledes, at en Husmand virkelig kan komme til at drive dem i et vist Tidrum. Det maa han have Frihed til. Det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds har jo selv store Jordbesiddelser, og han har saadanne Huslobber og tillige anden Jord not, saa der er ikke Noget i Veien for, at han vil kunne betænke en af sine Arbeidere med 2-3 Tdr. Land andetsteds. Er denne Jord ikke særligt matrikuleret, vil den, naar denne Bestemmelse bliver vedtaget ved 3die Behandling, ikke falde ind under denne Lov. Jeg er fremkommen med disse Bemærkninger, for at det ærede Medlem ikke skal være bange for, at man gaar Noget for nær til nogen Side. Det er dette: Vi have søgt at være saa retfærdige som muligt til alle Sider og dog skaffe Husmændene den Fordel af deres Husmandsbrug, som de nødvendigvis maa have. Til det ærede Medlem for Præstø Amts 3die Valgkreds (Veth), som ikke kunde forstaa min Begrundelse af, at ogsaa Eieren maatte have Opsigelsesret, naar Leieren skulde have det, skal jeg kun sige, at saa tør jeg ikke indlade mig paa at søge at bringe ham til bedre Forstaaelse. Jeg er ikke i Stand til at forklare mig tydeligere, end jeg har gjort, og jeg tror ikke, at det kan nytte Noget at gjentage, hvad jeg har sagt, og jeg vil derfor ikke spille Tiden dermed; men naar han dog mente, at Eieren paa sin Side havde en tilsvarende Fordel, idet han ikke kom til at betale en Godtgjørelse for den Jord, der er forbedret, vil jeg dertil sige, at det er heller ikke sagt, at der i mange Leiemaal vil være Tale om Godtgjørelse for Forbedringer. Der er mange